

hvor en økonomisk risikabel eller særlig kapitalkrævende landbrugsmæssig drift påtænkes gennemført på en ejendom, eller hvor en arving savner tilstrækkelige kapitalmidler til at fyldestgøre sine medarvinger ved overtagelse af arveladerens ejendom, og det kan da være rimeligt at meddele dispensation.

Som betingelser, der kan knyttes til en dispensation, er nævnt videreafhændelse af ejendommen eller dele deraf inden en vis frist. Fastsættelsen af en sådan afhændelsesfrist vil navnlig have betydning i tilfælde, hvor den tilsigtede særlige udnyttelse kan forventes afsluttet indenfor en kortere årrække eller kun vedrører sådanne arealer af ejendommen, som uden ulempe af betydning vil kunne fraskilles ved afhændelse af restejendommen.

Til § 2.

Ved reglerne i *stk. 1* lægges kontrollen med overholdelsen af de i § 1 indeholdte bestemmelser i første række hos tinglysningssdommerne, der, bortset fra de efter § 1, stk. 2 og 4, undtagne tilfælde, inden adkomst for en sammenslutning eller institution på fast ejendom kan tinglyses, skal påse, at adkomstdokumentet er ledsaget *enten* af landbrugsministeriets tinglysningstilladelse *eller* af en af vedkommende ansvarlige ledelse udstedt erklæring, som tinglysningssdommeren efter adkomstens lysning indsender til landbrugsministeriet, og hvori er angivet sådanne omstændigheder ved ejendommens benyttelse eller erhvervens formål, som efter reglerne i § 1 begrundet, at forbudet mod adkomsterhvervelse ikke omfatter den pågældende erhvervelse. Disse oplysninger afgives under ansvar efter borgerlig straffelov, jfr. dennes § 163.

Når betinget adkomst er tinglyst på grundlag af et adkomstdokument med de foran nævnte erklæringer, må fornyet afgivelse af sådanne erklæringer ved udstedelsen af endeligt skøde på ejendommen anses for ufornøden for adkomstens tinglysning som endelig.

Ved modtagelsen af adkomsterhververens erklæring sættes landbrugsministeriet i stand til efter adkomstlysningen at holde ejendommene og deres anvendelse under fornødent tilsyn, bl. a. i forbindelse med matrikelmyndighedernes tilsyn med opretholdelsen af landbrugsejendomme. For anfægtelse af erklæringens rigtighed i tilfælde, hvor der ikke foreligger strafbart forhold, har man fundet det rimeligt at foreslå en frist af 1 år regnet fra landbrugsministeriets modtagelse af erklæringen.

Bestemmelsen i *stk. 2* tjener til at fastslå, at vilkår, som landbrugsministeriet optager i en adkomstdokumentet påtegnet tinglysningstilladelse,

ikke er at anse som betingelser for adkomstens erhvervelse, men må betragtes som vilkår, hvis tilsidesættelse medfører de i forslaget § 3, eventuelt § 6, omhandlede følger.

Til § 3.

Ved tinglysning af adkomst i de i § 1, stk. 3, omhandlede tilfælde foretages der fra det offentlige side ikke nogen undersøgelse eller bedømmelse af formålets betydning og rækkevidde, men kun en konstatering af, at erhververen har anført et af nævnte bestemmelse omfattet hovedformål med erhvervelsen. Det er således ved adkomstens stiftelse og tinglysning overladt til erhververens egen bedømmelse, om erhvervelsen ved sit formål opfylder lovens betingelser. Viser dette sig ikke at være tilfældet, bevirker det ikke adkomsterhvervelsens ugyldighed, men ejendommen skal inden en efter omstændighederne rimelig tid tages i brug til det i adkomstdokumentet opgivne formål eller til et af de øvrige i § 1, stk. 3, angivne formål, og sådan udnyttelse af ejendommen skal opretholdes gennem sammenslutningens eller institutionens ejer-tid, idet landbrugsministeriet i modsat fald ifølge § 3, *stk. 1*, efter indhentet udtalelse fra statens jordlovsudvalg kan fastsætte en frist af mindst 1 år, inden hvilken den pågældende udnyttelse skal påbegyndes eller genoptages, eller ejendommen afhændes. Det tilkommer sammenslutningen eller institutionen selv at vælge mellem den omhandlede udnyttelse og afhændelse.

Tilsvarende frist kan fastsættes, når sammenslutningens eller institutionens særlige udnyttelse af ejendommen kan sikres uanset videresalg af ejendommen eller dele af denne. Dette kan være tilfældet, hvis erhververens formål med købet har været at skaffe sig en vejadgang, adgang til udnyttelse af særlige forekomster på dele af ejendommen eller lign., og formålet kan sikres tilfredsstillende ved fraskillelse af de pågældende arealer eller ved tinglysning af en rådighedsret. Også i disse tilfælde har sammenslutningen eller institutionen indenfor den fastsatte frist, som efter omstændighederne normalt bør ansættes lempeligt, valget mellem at sælge ejendommen efter fornøden jordfraskillelse, lysning af servitutbestemmelser m. v. eller at udvide udnyttelsen til formål, omfattet af § 1, stk. 3, der kræver fortsat besiddelse af hele ejendommen.

Landbrugsministeriet kan efter indhentet udtalelse fra jordlovsudvalget forlænge en fastsat frist, når væsentlige grunde taler derfor. Det vil således være rimeligt at tage vidtgående hensyn, når sammenslutningen eller institutionen forgæves har udbudt ejendommen til salg på rimelige vilkår,